

EKSAMEN

Emnekode: SFS10308	Emne: Offentlig politikk og administrasjon med komparativ politikk
Dato: 06.05.15	Eksamenstid: kl.09.00 til kl.13.00
Hjelpemidler: Ingen	Faglærer: Harald Borgebund
<p>Oppgavesettet består av 3 sider inklusiv denne forsiden. Kontroller at oppgaven er komplett før du begynner å besvare spørsmålene.</p> <p><i>Oppgavesettet består av 5 oppgaver. 3 av oppgavene skal besvares. Oppgavene teller likt ved sensurering.</i></p>	
Sensurdato: _____ 01.06.15 _____	
Karakterene er tilgjengelige for studenter på Studentweb senest 2 virkedager etter oppgitt sensurfrist. Følg instruksjoner gitt på: www.hiof.no/studentweb	

BESVAR TRE (3) AV DE FEM (5) OPPGAVENE:

Oppgave 1

Diskuter om høyrepopulistiske partier kan sies å utgjøre en partifamilie ut fra kriterier beskrevet i pensumartikkelen til Mair & Mudde. Illustrer med eksempler.

Oppgave 2

Beskriv forholdet mellom stat og kommune fra 1830-tallet og fram til i dag. Bruk relevant teori til å belyse dette forholdet.

Oppgave 3

Forklar hva som menes med begrepet korporatisme. Beskriv hvilken rolle korporatisme har spilt i det norske politiske systemet fra slutten av 1800-tallet og fram til i dag.

Oppgave 4

Redegjør for Max Webers byråkratimodell. Diskuter i hvilken grad Webers modell fortsatt er relevant som modell for å beskrive offentlig forvaltnings roller og oppgaver i dag.

Oppgave 5

Oppgaven består av en tekst, etterfulgt av spørsmålet som skal besvares ved eksamen.

TEKST:

Historiske erfaringer med fallet av Weimar republikken, og problemet med kollaps av mange konstitusjonelle demokratier i forbindelse med fascismens og kommunismens seire i mellomkrigstiden, viser at liberale demokratier kan være ustabile.

William Riker sier at Arrows/Condorcets (u)mulighets teorem viste at ideen om folkeviljen er inkoherent og ikke kan utgjøre noen basis for vår ide om demokrati. Noen mener dette er en av de viktigste resultatene i noen vitenskap i det 20. århundre.

De som insisterer på betydningen av Arrows teorem mener at begrepet om en samfunnsmessig preferanse er meningsløs og derfor må oppgis. 'Samfunnets mål' og 'allmenninteressen' er begreper som man må brukes med større varsomhet av dem som har stor tro på politikens muligheter. Ideen om vel skolerte velgere som bestemmer seg om valg av hvilke verdier som skal gjelde i samfunnet gir ikke mening, hevder de.

Joseph Fontanet sier at Arrow har, kort sagt, bekreftet at vanlig addisjon ikke strekker til for å opprette en enhetlig kollektiv samordning av individuelle preferanser som i seg selv er inndelt i ulike kategorier. Han har vist at dersom individer ikke har samme kriterier ved klassifisering av sine preferanser og om det finnes mer en to som stemmer og mer enn to alternativer å stemme på, er det umulig å finne en valgmetode som fører til et enhetlig kollektivt valg. I et liknende tilfelle, når det dreier seg om en nasjon som er ideologisk delt, kan en fornuftsforenlig kollektiv beslutning bare fattes av en sterk sentralmakt. Forsøk på å legge sammen samfunnsnyttene gjennom å addere individuelle preferanser i en beslutning har derfor mislyktes. I en slik situasjon er regjeringen ikke bare forvaltere av velgernes mandat med oppgave å uttrykke individenes latente kollektive preferanser. Disse kollektive preferansene har så uklare og iblant så motstridende innhold at den har meget store muligheter til å ta egne initiativer og for å forene og koordinere dem. (Joseph Fontanet *Le Social et Le Vivant: une nouvelle logique politique* 1977).

En implikasjon av Arrows teorem er at det angivelig er vanskelig å snakke om en "allmennvilje" en "samfunnskontrakt", "et samfunnsmessig gode", "folkets vilje", "folkets regjering", en "folkets røst", en "fordel for samfunnet" etc.

I norsk politisk retorikk snakker mange politikere ganske uproblematisk om 'fellesskapets-' eller 'nasjonenes interesser' ved utformingen av offentlig politikk. Denne interessen ligger gjerne over oppfatningene til litt uopplyste vanlige folk, disse interessene er noe som er varige og allmenne. Ifølge dette synet kan et 'velferdsoptimum' velges på vegne av folket av en spesialist på beslutningsfatting som er allvitende, nestekjærlig/altruistisk og uten egeninteresse, over alle smålige særinteresser.

Denne søkningen etter en vis hersker som kan løse statens vanskelige problemer fra en opphøyet posisjon som filosof-hersker, er elitistisk og udemokratisk, hevder James Buchanan. Det finnes neppe noen høyere form for sannhet, som bare er synlig for de som er i besittelse av en hemmelig nøkkel og som ikke er tilgjengelig for andre og som er udiskutabel (James Buchanan 'Positive Economics, Welfare Economics and Political Economy' 1954).

SPØRSMÅL:

Hva er relevansen av Arrows/Condorcets teorem for offentlig politikk og administrasjon?